

NOVA DOBA

Študijska knjižnica
dolž. iztis

Ljubljana

Stane celoletno 120 K, mesečno 10 K. — Oglasi za vsak mni-
višine stolpca 1 K 20 v. Reklama med tekstom, osmrtnice in
zahvale K 150 — Posamezna številka stane K 120

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telefon št. 65
Račun kr. pošnega čekovnega urada št. 10.066.

Pašičev manifest.

Radikalno glasilo »Samouprava« v Beogradu je objavilo 8. t. m. obširen manifest, podpisan od strankinega predsednika g. min. preds. Nikole Pašića. Manifest je namenjen somišljenikom stranke, njenim okrajnim in drugim organizacijam. V vznešenih besedah navaja kratko, a določno razloge, iz katerih je stranka po volitvah dne 28. novembra 1920 vstopila v koalicio z demokrati. Slika sedanji politični položaj in opozarja zlasti na nevarnost, ki je pretila iz dejstva, da so opozicijske stranke skušale razcepiti ujedinjeno državo na šest med seboj le rahlo zvezanih državnih enot.

Obširno razpravlja manifest programe raznih opozicijskih strank ter njih ustavne in druge zakonske načrte. Zlasti se ostro obrača proti klubu Hrvatske Zajednice (Narodnemu klubu), katerega ustavni načrt so morale vladne stranke odkloniti. Klubovo izjavo ob priliki njegovega odhoda iz narodne skupščine, izjavo, ki bi ne bila mogoča v skupščini katerekoli druge države, manifest ostro obsoja.

Pohvalno omenja nastop slovenske samostojne kmetijske stranke, ki je uvidela nujnost in potrebo trdnega državnega ujedinenja na podlagi ustave, je vstopila v vlado in sodelovala pri izgradnji ustavnega zakona.

Politično slovenskih in hrvatskih klerikalcev (Jugoslov. kluba) manifest z vso ostroostjo obsoja.

Stranka mirne duše pričakuje nadaljni državni razvoj, ker mu je položen temelj z ustavo, ki je bila pri vseh treznih ljudeh sprejeta z odobravanjem ne le v naši državi, ampak tudi pri naših zaveznikih in v drugih državah.

Manifest radikalne stranke je z ozirom na neprestano namigavanje klerikalnega in drugega opozicijskega časopisja o krizi v radikalno-demokratskih odnosih in o krizi v vladi položaj zelo razbremenil. Trditve navedenega časopisja, da stari Pašić nima v stranki zaslombe in da prihaja na površje Protić, ki kokerira z Radičevci, zajedničarji in našimi klerikalci, so padle v vodo. Pašičev manifest je prvi odločni korak na zahtevo demokratov, da mora radikalna stranka razčistiti Protičeve ekstravagance. S povdankom dokazuje Pašić, da je zveza radikalcev s klerikalci, komunisti, zajedničarji in Radičevci nemogoča. Naglašja potrebo koalicije radikalcev z demokrati. Nihče v radikalni stranki ni še nastopil v obrambo Protića. Se tisti, o katerih se je trdilo, da so njegovi somišljeniki, se umikajo.

Radikalni poskusi, da si pridobeta tudi v Sloveniji, se ne smejo jemati tragično. Spravljajo se v zvezo z načrtom novega volilnega zakona, glasom katerega bi se imenovala stranka, ki imajo svojo organizacijo (kakor demokratska) razporejeno po celi državi, državne stranke, ki bi pri oddaji mandatov na podlagi ostankov glasov predvsem prihajale v poštev.

Eno je gotovo: delazmožnost narodne skupščine je zagotovljena, dokler bo radikalna stranka hodila po potih, začrtanih v Pašičevem manifestu.

Resen memento pokrajinski vladi.

(Dopis od severne meje)

Vsi iskreni državljani v naši kraljevini Jugoslaviji se trudimo in uporabljamo vsako priložnost, da vzbujamo in utrjujemo v neuki masi naroda udanost in ljubezen do dinastije Karagjorgjevičev, državno zavest in čustvo edinstvenosti

med bratskimi plemeni Srbov, Hrvatov in Slovencev; tej vzvišeni nalogi posvečuje svoje moči zlasti učiteljstvo (z izjemo Slomškarjev in Slomškaric, kar pribije mo javno), uradništvo in številno narodno razumništvo. Da je tako delo v interesu utrdbe in obstoja naše države neoporekljivo potrebno in velikanskega pomena, o tem dejstvu pač ne more pomeniti človek dvomiti. Masa ljudstva je namreč, kakor znano, silno konservativna, premnogo je še najti v njej avstrijskankov, v severnih obmejnih pokrajinah pa skritih in odkritih ter čisto prav držnih nemurjev in madžaronov.

Kljub vsem tem pojavom bi imelo pošteno delo gori omenjenih »državotvornih činiteljev« lahko že mnogo več uspehov nego jih ima v resnici, ako bi ne delovale med ljudstvom nemoteno in prav držovito tudi državi in ustavi nasprotna sile, ki skoraj sproti podirajo to, kar zgrade s trudom lojalni, za razvoj in čvrsto zgradbo države vneti delavci. V mislih imamo v prvi vrsti večino našega duhovništva, ki v svoji pasivnosti ne stori prav nič. Od mnogih strani, zlasti iz bivše Kranjske prihajajo pritožbe, da se ne briga duhovništvo za dostojno proslavo državnih praznikov, da ropoče nad ustavo, zabavlja nad vlado itd.

Pa to še ni najhujše. Vrhunec zla in naravnost protidržavne zlobnosti pa tiči v žalostnem dejstvu, da smejo klerikalni poslanci pod plaščem svoje imunite in drugi (zlasti dr. Korošec, Ivan Roškar, Vlado Pušenjak in Franjo Žebot) na javnih ljudskih shodih lomastiti z brezprimerno drznostjo in tedencijoznostjo po Srbih, po vladi in po ustavi, govoriti proti davkom, vzbujati iluzije za avtonomijo itd. ter naravnost hujskati in buniti nerazsodno maso. S svojimi soizmini in demagoškimi zavijanjimi omamijo menda kar vladnega zastopnika, ako je prisoten, ker doslej še nismo slišali, da bi bil razpuščen kak takšen shod, da si vsak razsoden poslušalec zgraža nad predrznostjo teh govornikov. Ker vlada dopušča take protidržavne hujskarije (bunjenje), se sadovi teh klerikalnih shodov kažejo že vsepovsod: permanentno narašča splošna nezadovoljnost, vedno pogostejše so zabavlje nad uradništvom, učiteljstvom in davki, nad centralno upravo države, nad vlado, Srbi in tako naprej. Najbolj zabavljajo in psujejo navadno oni, ki imajo dovolj jesti in pijače ter še poleg tega takorekoč »se de« v denariju. Ta manija se širi po teh shodih kar epidemično, kar pa je čisto naravno. Ako bi namreč oblast pazila, da se na klerikalnih shodih ne govori v protidržavnem, »buntovnem« duhu, tedaj bi imelo ljudstvo prepričanje, da mu lažejo govorniki, sedaj pa, ker se to trpi oziroma dopušča, pa se je utrdilo v klerikalizmu udani masi mnenje, da mora biti vse res, kar se ji natveža.

Nas, ki smo poštene in iskreni narodni delavci, navdajajo ti pojavi s strahom pri pogledu v bodočnost države. Ta potrebuje baš sedaj trdnih temeljev, ki pa jih sproti rušijo razni imuni hujskači. Podobni so »podjedom« in bramorjem, ki uničijo korenine in živlensko moč kulturnim rastlinam. Opetovano se nam vsiljuje vprašanje: Ako je vlada v interesu razvoja in obstoja države izdelala zakon za zaščito države, zakaj ne raztegne tega zakona na take bunitelje, dokler je še čas, ker če se to ne zgodi kmalu, bo prepozno. To je, kar nam daje opravičen povod, da kličemo naši pokrajinski vladi resen »memento«. — Dixi et salvavi animam meam, nunc caveant cosules!

Politične vesti.

Ministrski svet v Beogradu in fašistovska divjaštva. V svoji seji 12. t. m. je je poročal minister dr. Kukovec o poruše-

nju rojanskega Narodnega doma v Trstu. Razvila se je daljša debata o ukrepih, ki so potrebni vsled neprestanih laških nasilstev nad našim narodom v Primorju. Storili so se konkretni sklepi, ki so za enkrat še tajni.

Naša samostojna kmetijska stran se združila z radikalno? »Slov. Narod« poroča: Povodom obiska slovenskih seljakov smatrajo danes v političnih krogih, da se samostojna kmetijska stranka za Slovenijo v najkrajšem času združila z radikalno stranko. Ta vest prihaja iz okolice ministra Pučija in je zelo verjetna. »Samouprava« je 6. tm. prvokrat prinesla z latinico v slovenskem narečju pisano notico, v kateri poroča o prvem mestnem odboru radikalne stranke.

Razkrinkane italijanske laži. Zgodilo se je, da je neki lopov oskrnil grobove padlih italijanskih vojakov na soškem bojišču, jih hotel oropati in zbirati ter prodajati kosti. Laško fašistovsko časopisje ni imelo seveda nič nujnejšega, nego da je obdolžilo tega čina Slovence in je napovedalo maščevanje: požig Narodnega doma pri Sv. Ivanu, porušenje Narodnega doma v Rojani itd. so bili posledica teh groženj. Sedaj pa se je dognalo, da je oskranjevalec grobov Giovanni Bon iz italijanske rodbine v Zdravščini, ki je v Rusiji vstopil kot ujetnik v italijansko legijo in prišel z njo v Italijo, odkoder se je šel letoš marca vrniti domov. Sedaj seveda molče vlada in obrekovalci. Ne smemo pa molčati mi. Naš odgovor bodi: ven z italijanskimi mešetarji in ven z uvozniki italijanskega blaga! Laški industrijci in trgovci vzdržujejo fašiste! Kdor jih podpira, izdaja naše trpeče brate!

Češkoslovaški zunanji minister je glede na dogodke v Zapadni Ogrski poslal zaveznikiškim velešilam ostro noto, v kateri žigosa postopanje Madžarske, pod katerim trpi gospodarsko življenje v Srednji Evropi in ki grozi izzvati resne konflikte. Poziva zaveznike, naj prisilijo Madžare k izpolnjevanju mednarodnih obveznosti.

V avstrijsko-madžarskem sporu zaradi Zapadne Ogrske je svet Zveze narodov odklonil posredovanje.

Mariborske novice.

Trdovraten samomorilec je 23-letni Jože Suppanz, član tatinske družbe, ki jo je policija v Mariboru zadnji teden izsledila in aretirala. Suppanza je policija zasledovala radi mnogih tatvin. V soboto se je skušal v policijskih zaporih zastrupiti z lizolom, pa so mu pravočasno želodec izmili. V nedeljo ga je straža iz bolnice zopet peljala v zapore. Na državnem mostu pa se je Suppanz v bližini velike kavarnе izmuznil in skočil čez mostno ograjo v Dravsko ulico, kjer je obležal z razbito glavo in zlomljenimi rokami na mestu mrtve.

V mariborski mestni šolski svet je kot zastopnik učiteljstva izvoljen nadučitelj g. Ivan Tomažič.

Zastopnici ženskega Saveza, ga. Hrističeva in Zlata Kovačević-Lopašič v spremstvu več Srbkinj in Hrvatice sta bili 14. tm. v Mariboru. Mariborsko žensko društvo je sestram v čast pripravilo zvečer banket.

Iz Prekmurja.

Prekmurski poslanec župnik Klekl je izreden prijatelj narodne kulture. V svojih »Novinah« hujska prekmursko ljudstvo, naj se ravna po ogrskih zakonih in naj ne pošilja nad 12 let starih otrok več v šolo. Ta dokument naše sramote si naj da klerikalna stranka v okvir.

O izpraznenju nekaterih vasi v Prekmurju s strani naših oblasti na zahtevo medzavezniske komisije v Monostru, češ da pripadajo vasi Nemški Avstriji, so poročali nekateri časopisi. Z merodajne strani se poroča, da so vesti neresnične. Vasi so še v naši upravi in komu bodo pripadle, odloči šele medzavezniska komisija za razmejitve z Madžarsko.

Ptujske novice.

Županska volitev v Ptuj se je ponovno vršila 12. t. m. Po prvem glasovanju, pri katerem je dobil soc. demokrat Losinschek 11, demokrat dr. Senčar 7 in nar. socialista Šerona 6 glasov, so stopili demokrati in nar. socialisti v pogajanja. Demokrati so kot močnejša slovenskonarodna skupina zahtevali župansko mesto za sebe, nar. socialisti bi naj dobili podžupana. Nar. socialisti pa so odločno vztrajali na zahtevi, da morajo dobiti župana. Pogajanja so se razbila in drugo glasovanje je izšlo kakor prvo. Pri ožji volitvi je 5 nar. socialcev oddalo glasove zopet Šeroni, ki pa ni bil v ožji volitvi, vsled česar so bili ti glasovi neveljavni. En nar. socialist je pri ožji volitvi glasoval za demokrata dr. Senčaria, ki je tako dobil 8 glasov, soc. demokrat Losinschek pa 11 in je tako izvoljen. Njegovo ponovno izvolitev so omogočili zopet nar. socialci. Pri volitvi podžupana so demokrati brez ozira na postopanje nar. socialcev s trdno narodno disciplino glasovali za nar. socialista Blažeka, ki je bil s 13 glasovi proti 11 glasovom za socialdemokrata izvoljen za podžupana. Slučaj zopet kaže, da je nar. socialcem v Ptuj strankarska zagrizenost nad vse drugo. Le tako naprej gospodje! Ubili boste sami sebe!

Celjske novice.

O francoski revoluciji predava g. vladni svetnik Em. Lilek v ponedeljek 19. tm. ob otvoritvi ljudskega vsenarodnega v Celju (ob 1/2 20. uri v risalnici meščanske šole).

Koncert kubanskih kozakov minoli terek se je vršil pri polni dvorani Uniona v splošno zadovoljnost. Vsi prisotni so polni hvale krasnih glasov in sijajnega proizvajanja. Nocoj (sreda) 14. tm. se koncert ponovi.

Dramatično društvo v Celju je sklicalo v ponedeljek zvečer sestanek članov, katerega se je udeležilo izredno lepo število članstva, zlasti naših vrlih igralk in igralcev. Predsednik društva g. Iv. Prekoršek je uvodoma iskreno pozdravil zastopnike občine gg. Korena, dr. Kalana in Spindlerja ter nato orisal smernice, po katerih se hoče gibati v letošnji seziji društvo kot strogo kulturno in nepolitično društvo. Sezija, za katero je določen že izredno lep reperitoir, se prične 24. tm. G. Koren je v imenu svojem in svoje stranke obljubil vso podporo za doseganje društvenih ciljev, ki gredo za tem, dvigniti maso naroda v višine kulture in civilizacije. Govorila sta še gg. Jurman in Pfeifer ter drugi. Letošnja sezona obeta celjskemu in okoliškemu prebivalstvu najlepši užitek.

Ob početku šolskega leta. Šolske počitnice so pri kraju in zopet je zaplalo živahnije življenje mladine po naših celjskih ulicah, naši učni zavodi, središča naše kulture, so se zopet napolnili. Mladina se naj zaveda, da v šole ni prišla za zabavo, ampak da se izobrazi za poklicne in kulturne delavce. Vsi skupno pa se zavedajmo, da ni naloga naših šol, vstvarjati nam duševni proletarijat, ampak močno armado inteligence v vseh strokah, ki je poklicana voditi in dvigati narodne mase. V tem znamenju kličemo mladini: dobrodošla!

Zaročil se je v Celju v nedeljo 11. tm. g. dr. Joško Muster, sekundarij mariborske javne bolnice, z gđ. Anico Salničev, cand. paed., hčerko znane celjske narodne rodbine. Mladina zaročencema kar najiskrenejše čestitam!

Podružnica CMD za Gaberje in okolico priredi 29. t. m. ob 20. uri v gostilni Plevčak prijateljski sestanek.

Ne hodite ponoči v bližino vojaških objektov. Komanda mesta Celja razglašala: »Ponavljaju se slučaj, da se v nočno doba civilna lica iz neopracovanih razloga približujejo vojaškim objektima. Ova činjenica osobito je sumnjiva, ako se to dogadja kod osamljenih objekta, kao što su to barutni magacin i vojničke barake ovog garnizona. Čast mi je s toga opozoriti na okolišnost, da stražari imaju vrlo stroge dužnosti u tom pogledu. Ako sumnjivo lice na poziv stražara ne stane, ili ako pokuša da bega, stražar poziva ga dva puta rečima: »stoj, pucat ču«, pa ako ne stane, puca na njega. Nije dakle izključeno, da tako lako strada i nekužno lice. Da se to ne dogodi, neophodno je potrebno, da građanstvo ovog garnizona što hitnije bude opomnjeno u tom pogledu«.

Dijaški kuhinji je poslala gospa dr. Kalanova 80 K. nabranih od gospice Vilme Bönisch na otroški veselici.

Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju javlja, da je vladni svetnik g. Em. Lilek, ki je bil na informativnem sestanku za ljudsko vseučilišče izvoljen »in absentia« za predsednika ljudskega vseučilišča v Celju — vodstvo istega tudi sprejel. Tajništvo ljudskega vseučilišča vodi g. nadučitelj Bizjak.

Olepševalno društvo v Celju uljudno vabi vse veleocene dame, ki so dobile vabilo k sestanku za 13. t. m., da pridejo zanesljivo v četrtek dne 15. t. m. ob 6. uri zvečer v sobo Čitalnice v Narodnem domu zaradi razdelitve dela pri veselici dne 1. oktobra 1921. — Kdaj se vrši sestanek ze povabljeni sodelujoče gospode, se bode v tem listu pravočasno objavilo.

Pod žezlo turškega sultana hrepene naši nemškutarji krog Cillierce. V svoji števil. 73 od 11. t. m. slavi to glasilo celjskih nemškutarskih idijotov turško državo kot vzor države, ki svojim narodnim manjšinam daje vse pravice, katerih baje naši nemškutarji v naši državi niso deležni. Naši nemškutarji bi torej storili gotovo sebi veliko uslugo, če bi pobrali, kar imajo, in se podali pod pravično žezlo turškega sultana. Samo naj prijavijo dan odhoda, da jim priredimo slavnostno popotnico. Na noge, čeliski prijatelji Turkov in častilci velikega Mohameda, pot je odprta v obljubljeno deželo turške pravice!

Premembe v posesti. G. Ivan Dečko, trgovec na Ljubljanski cesti, je kupil hišo od g. Kranica na Glavnem trgu, v kateri je trgovina Hočevar. — G. Dragotin Breznik je kupil hišo na Dolgempolju št. 1 od dedičev gospe Terezije Jezernik.

Zaradi razžaljenja vladarja je bil pred okrožnim sodiščem v Celju dne 10. t. m. obsojen na tri leta strogega zapora 23-letni delavec Josip Kotnik iz Šmarthä pri Slov. Gradcu, ker je julija v neki slovenjgraški gostilni vpil: »Jaz ne bom služil takim smrkovcem kakor sta kralj Peter in Aleksander«. To so posledice klerikalne in komunistične »vzgoje« naroda.

»Komunisti, na pomoč!« Tako je vpil 17. jul. t. l. rudar Anton Fabijan, 24 let star, v Trbovljah, ko sta mu orožnika zaradi dejanskega napada na delavca Martina Vouka napovedala aretacijo. Udaril je tudi orožnika, sunil z nogo obč. redarja, vpil: »Jaz sem za republiko, kralja Petra ne poznam, dol s Petrom!« in še več drugega. Pri razpravi pred okrožnim sodiščem dne 3. tm. je bil obsojen na tri leta strogega zapora. Sedaj ima časa dovolj premišljati o komunističnih naukih, ki so ga zapeljali v nesrečo.

Popis živine, vozov in opreme v celjskem vojnem okrogu. Komanda vojnega okroga poroča: Na podlagi povelja Komandanta Dravske Divizijske Oblasti Pov. D. br. 7322 od 1. 9. 1921 se vrši nadaljevanje popisovanja živine, vozov in opreme od 15. septembra 1921. leta naprej za celjski vojni okrug. 1. komisija (predsednik pukovnik g. Borivoj Tošič) je naznačena za okr. glavarstva Celje, Slovenjgradec in Prevalje. 2. komisija (predsednik podpukovnik g. Bogoevič Živojin) je naznačena za okr. glavarstva Litija, Krško in nekaj občin okrajnega glavarstva Celje. Popisovanje se prične

15. t. m. točno ob uri in v kraju, kakor je označeno v razporedu rada, kateri je izdan na okrajna glavarstva za vse njim podrejene občine. Občine in vaši naj pripeljejo vso živino, vozove in opremo k popisovanju.

Olepševalno društvo v Celju priredi nepreklicno dne 1. oktobra 1921 veliko »Japonsko čajanko«. Prireditelj, ki obeta biti ena najlepših v letošnji sezoni, je zamišljena kot velika ljudska veselica z bogatim vspremem, kot na pr. francosko enodejanko, koncertnimi in pevskimi točkami s sodelovanjem po vsej Sloveniji znanega kvarteta, s senčnimi slikami, konkurenco lepotic, nad vse bogatim srečolovom itd. itd. Svira vojaška godba iz Ljubljane.

Umrli je v celjski javni bolnici po dolgi, mučni bolezni g. Josip Kovačič, bivši imejitelj kavarne »Erešern«.

Novo obrtno poljetje je ustanovil na Bregu št. 14 pri Celju g. Ignac Toplak: mizarstvo s strojnim obratom. G. Toplak je že iz Trbovelj poznan kot soliden obrtnik in ga vsemu občinstvu toplo priporočamo.

Tudi sadovi komunistične vzgoje. 25-letni Julij Kellner, 22-letni Alojz Kellner, 26-letni David Stopinšek in 24-letni Alojz Stopinšek, vsi steklarji v hrastniku, so 15. avg. tl. demolirali v hrastniški steklarni 3 tovarniške peči v vrednosti 32.000 K. Izgovarjajo se, da so storili to zato, ker je delavcem vsled zgradbe teh peči bila odvzeta možnost boljšega zaslužka. Pri obravnavi pred okrožnim sodiščem v Celju so prejeli zaslužen plačilo: vsak eno leto dni težke ječe. Naj se grede zahvaliti svojim komunističnim prerokom.

Izpred celjske porote.

Celje, 12. sept. 1921.
V slučaju »veletrgovca« Petra Zajca se porotniki niso prepričali o krivdi obtoženca ter so jo s 7 proti 5 glasom zanikali, vsled česar je bil Zajc oproščen in bo imel torej zopet priliko, se udejstvovati kot »veletrgovca« in jemati are na dobave, ki jih ne bo izvršil. Značilno je, da so ob razglasitvi sodbe žensčine iz Gaberja ploskale in kričale »bravo!«, kar je moral predsednik sodnega dvora grajati z grožnjo, da se v ponovitvi takega obnašanja občinstvu vstop več ne dovoli.

Celje, 13. sept. 1921.
V zadnjem porotnem zasedanju preložena obravnava proti kmečkemu sinu Štefanu Cvahte iz Ličence pri Konjicah, ki je dne 27. sept. 1917 ponoči sunil Ludvika Strmška z nožem tako, da je na posledica rane umrl, se je danes končala. Cvahte je s svojimi pričami nastopil dokaz silobrana. Porotniki so ga spoznali krivim prekoračenja silobrana in ne uboja, in je bil Cvahte obsojen na 6 mesecev zapora.

Celje, 13. sept. 1921.
V današnji drugi obravnavi se je izvršil epilog k lanski obravnavi proti Mirku Pečovniku in Avgustu Košču, ki sta oba bila obsojena na več let ječe zaradi tatvine usnja, izvršene v noči od 11. na 12. avg. 1919 iz plombiranega vagona na kolodvoru v Celju, v katerem je bilo usnje tvrdke Maks Stössl. Ukradenega je bilo usnja za 64.475 K. Alojz Mejavšek, današnji obtoženec, 27-letni natak iz Celja, je takrat pobegnil najprej v Avstrijo, pozneje pa v Trst. Šele letos meseca majnika ga je Italija izročila naši državi. Mejavšek tatvino prizna, pravi pa, da je bil pravzaprav le bolj pasiven gledalec. Porotniki so Mejavška spoznali krivim, izrekli pa so obenem, da povzročena škoda ne znaša — ker se je našlo še za 31.195 K blaga, ki se je vrnilo lastniku — nad 40.000 K. Vsled tega je bil Mejavšek obsojen na 10 mesecev težke ječe.

Celje, 14. sept.
Gabrijel Slopšek, leta 1900 rojen v Globokem pri Pišecah, trgovski pomočnik, je obtožen, da je 19. marca 1919 v Dedji vasi pri Pišecah umoril svojo staro mater, ženo J. Slopška, s tem, da jo je zjutraj v hlevu, ko je prišla molzt kravo, večkrat udaril z vozno ročico po glavi in ji lobanjo popolnoma razbil. Obtožnica pravi, da je storil to iz maščevanja, ker ga je dala zaradi tatvin zapreti. Obtožen je tudi dveh tatvin.

Razširjajte »Novo Dobo«!

JDS.

Širši odbor krajevne organizacije JDS v Celju ima svojo sejo v petek 16. t. m. ob 8. uri zvečer v rdeči sobi Narodnega doma v Celju.

Pokrajinski zbor zaupnikov v Dmo. kratske stranke se vrši dne 16. oktobra v Ljubljani. Na dnevnem redu so poročila poslancev in važna organizacijska vprašanja.

Turistika in šport.

Jesenska poljska tekma. »Klub ljubiteljev ptičarjev« priredi v lovišču Devica Marija v Polju dne 25. septembra t. l. širjo poljsko tekmo, za katero prinaša septemberska številka »Lovca« natančna določila. Nagrade so: I. 750 K, II. 300 K, III. 200 K. Vrhutega nagradi Slov. lovsko društvo najboljšega vodnika s 400 K, psa z najboljšim nosom s 350 K. (ta pes dobi še posebno nagrado dr. Lovrenčiča v znesku 250) in psa z največ točkami z 250 K. Poleg pohvalnih priznanj se razdeli še več specialnih nagrad. Enaka tekma z enakimi nagradami se bo vršila 9. oktobra v lovišču Trnovo pri Ptuj. Prijave za prvo tekmo sprejema g. Rado Hribar, Ljubljana, Zaloška cesta 14, do 20. septembra s prijavnino vred (100 K za psa in tekmo), za drugo do 1. oktobra. Zbirališče lovcov in gostov za prvo tekmo je na dvorišču tovarne Hribar, Ljubljana, Zaloška cesta 14. Začetek smotre ob 8. uri zjutraj.

Dnevna kronika.

Za čas globokega žalovanja po blagopokojnem kralju Petru I., to je do 27. t. m., je dovoljena godba le v zaprtih lokalih in sicer samo koncerti in sviranje brez razveseljevanja in prepevanja. Po tem se je strogo ravnati.

Občina Laško je podpisala 10.000 K državnega investicijskega posojila. Naj bi ji sledile tudi druge občine!

Imenovanje. G. Ivan Sancin, inspektor ministrstva za agrarno reformo v Mariboru, je imenovan za šefa oddelka za kmetijstvo v Ljubljani.

Županska volitev v Ljubljani se vrši najbrže v soboto 17. tm.

Kongres dobrovoljcev se je vršil od 6. do 9. t. m. v Ljubljani. Organizacija v Sloveniji se imenuje odslej Oblastni savez dobrovoljaca u Ljubljani. Predsednikom je izvoljen Gašpar Pekle.

Kralj Aleksander se po možnosti povrne iz Pariza že do 25. tm.

Grad Frankopanov na Trsatu bo meseca novembra na javni dražbi prodan. Grad je zelo dobro ohranjen. Naj bi se zanimala za ta zgodovinski grad naša vlada.

Slovenski kmetovalci, ki so po okriljem kmetijske družbe napravili te dni poudni zlet v Srbijo, so bili od bratov Srbov v Beogradu in drugod nad vse lepo sprejeti. Dne 11. t. m. so dospeli v Beograd, kjer sta jih med drugimi sprejela slovenska ministra dr. Kukovec in Pucelj. Pri banketu na Topčideru jih je s solzami v očeh pozdravil starina Pašić. V zahvali je slovenski kmet Ažman izjavil, da so on in njegovi tovariši vedno za narodno in državno edinstvo. O zletu priobčimo od udeleženca obširnejše poročilo.

Zdravilišče Rogasko Slatino je prevzel v imenu ministrstva za narodno zdravje Zdravstveni odsek v Ljubljani.

K uredbi o pobujanju draginje življenskih potrebščin ter brezvestne spekulacije je izšel dodatek, da je za »hrano« smatrati človeško hrano (jedi in pijače) ter živalsko hrano.

»Uradni list« števil. 106 z dne 3. sept. prinaša naredbo, s katero se ureja področje in poslovanje okrajnih (mestnih) nadzornikov za meščanske šole v Sloveniji: naredbo o glasbenem pouku na učiteljskih; naredbo, s katero se določajo bolezni, telesne in duševne napake, ki izključujejo od učiteljskega stanu; pravilnik o ustroju šol za slabo nadarjene otroke (pomožne šole); razglase.

Kam se plača največ davka? »Kmet. list« poroča, da je povodom shoda poslancev Krajnc pri Sv. Katarini nad Trbovljami, kjer je Krajnc zabavljaj na davke, neki kmet dejal: »Največ davka sem plačal letoš v župnišču: za pogreb 570 K, za procesije v Petrovce 600 K in za cerkev pride na vsakega 800 K.« Brez komentarja!

Župnijski urad Sv. Jurij na Pesnici nam pošilja: »Izjava in po-

trdile, da se tu ne glešajo slike habsburžanov niti hrepenenje po njih; pač pa so v l. 1914 izmed 9 duhovnikov tuk. dekanije bili štirje v ječah, in sicer hoben den radi pospeševanja nemško-habsburškega duha in režimja. — Z veseljem ponatiskujemo to izjavo z željo, da bi mogli enake izjave priobčiti tudi od vseh drugih župnijskih uradov, zlasti pa od mariborskega škofa, katerega habsburgofilska brošura o cesarju Francu Jožefu je še po prevratu razburjala našo javnost.

Dopisi.

Laško. (Iz zadnje seje občinskega odbora). V svrhu ustanovitve meščanske šole v Laškem sklenil je odbor, dati na razpolago poslopje bivše sulfierajnske šole, ki je sedaj last občine. Obenem se naprosi višji šolski svet oziroma vlada, da pozove naš okrajni zastop, da prevzame vse ostale zdrževalne stroške meščanske šole, dokler ne prevzame država teh šol v lastno oskrbo. — V občinsko sodišče za pobijanje draginje imenovani so gg. dr. Pernat, Elsbacher, Pleskovič, Franc Kolšek in Brinšek. — Tajniško mesto se odda Ivanu Potrato, sedaj občinskemu tajniku na Jesenicah. — Sklene se nadalje podpisati 10.000 K investicijskega posojila.

Laško. V našem Sokolu zavlada je zadnje čase neopravičljivo mrtvilo. Imamo lepo telovadnico, dobro orodje in izvrstne telovadce — kljub temu pa je telovadnica prazna. Ali naj res mislimo, da z današnjo mladino ni ničesar narediti, da živi vse pod utisom vojne psihoze, da so izginili vsi ideali, ki so nas svojčas zbirali pod okriljem Sokola? Kaj je s sokolskim orkestrom, ki je žel tako lepe uspehe? Ali so zaman vse žrtve, ki smo jih v ta namen doprinesli? Kaj dela dramatični odsek, ki že dobrega pol leta ni dal nobenega sadu? Menda mislijo gospodje, da je boljše, če hodi občinstvo v slabe cirkuse, ciganske koncerte, se vrtili na vrtiljakih in gleda čarovnike, česar vsega imamo v Laškem v izobilju. Ali bi ne kazalo, da bi občina ne privolevala takih »razvedril«? No, morda se bo telovadnica napolnila po 15. septembru, ko bo — ob 9. uri policijska ura za gostilne!

Rajhenburg. Minoli petek je vdovi letos pomladi umorjenega Šternaka pogorel hlev.

Rajhenburg. Povečini smo se že rešili raznih bergov in burgov, le Rajhenburg še varuje Savsko sotesko v spominu na slovensko odvisnost iz davnih stoletij. — Tudi to ime bo moralo izginiti in merodajni faktorji so že čisto mislili na to in iskali rešitve. Pa s prvim delom nemškega imena se ne da ustvariti ničesar primernega: zato so že predlagali ime Liberec oz. Liberči. Ime bi bilo analogno češkemu Reichenbergu in bi imelo tudi sicer nekaj upravičenosti: skozi trg teče voda z imenom Liberšica. (Studij o sorodnosti našega in češkega kraja oz. njunih imen bi bil zelo zanimiv!) — Vendar pa smatrajo domačini to ime za silno žaljivko, tako, da bi jo le z nevoljo sprejeli: tuji bi se je pa dolgo ne privadili, ker bi ne našli opore v dosedanjem imenu. Zato predlagajo nekateri za Rajhenburg ime Savograd, in se zdi, da bi to ime ne bilo tako neprilčno. Kdor pozna kraj, ve, kako strmo nad Savo visi grad, sedaj samostan trapistov, tudi kraja istega imena še nimamo, vendar pa več podobnih: Dravograd, zato bi se najbrže tudi filologi z besedo sprijaznili. Pri tem pa ostane ohranjen drugi del dosedanjega imena. Po našem mnenju bi bila torej prekrstitev Rajhenburga v Savograd umestna.

Iz Slov. Gradca smo z ozirom na trditelj v podlistku »Razgled raz Urško«, da »malone vsi učitelji naročujejo potrebščine za narodno-državno šolo celo proti letnemu računu pri Karlu B. . .«, prejeli poročilo, da se je po natančni ugotovitvi dognalo, da niti eden učitelj v okraju ne naročuje in ne kupuje šolskih potrebščin pri navedenem. Z veseljem zabeležimo to dejstvo in tudi v zadoščenje vsemu učitelstvu okraja, ki mu je bila storjena krivica. Dopisnike ponovno opozarjamo k strogi objektivnosti!

Slov. Gradec. Merodajni krogi so bili večkrat opozorjeni na izžaljevanje nemškutarje v mestu in okolici: a vsaka beseda — bob ob steno, ko bi se vedno lahko o pravem času preprečili neljubi konflikti; treba bi bilo le opozoriti nasprotnike in jim odkazati dostojne meje.

Za danes naj omenim slučaj, ki se je dogodil pri Sv. Roku. V gostilni se je zabavljalo na vso moč proti Jugoslaviji. Naši planinci so ostali dolgo časa mirni. Ko pa padejo iz vrst koroških nemškutar-skih barab besede: »Jugoslaven ist ein Misthaufen«, vstane naš mladenič, a še preden more kaj reči, mu zabrusi nemškutar v orbaz: Vi ste pa jugoslovanska sva svinja«. Predrznost nad vse predrznosti. Naravno, da zavre našim ljudem kri, in z razbitimi glavami je pokazala nemška kultura pete. O tem dogodku rečemo za danes samo to: ko izreče sodišče svojo besedo, govorili bomo malo drugače, če bo kateremu ljubo ali pa ne. Naše mesto potrebuje nujno par mesarjev: tudi en klobučar bi izvrstno delal. Zdaj ni vzroka, ogibati se našega sedeža okoli glavarstva. Res je še tako, kakor bi ne smelo biti, a upajmo, da se ozračje izčisti in da bo sčasoma prav prijetno tu pri nas. Naš denar mora v slovenske roke, zdaj smo pa večinoma še vedno prisiljeni, podajati nasprotniku palico, da nas z njo tepe. — En lekarnar bi prišel tudi na svoj račun. — Kar čudim se, da sili vse le v velika mesta, ko je vendar znano, da so tam ljudje drug drugemu na poti. — Pri sklepu lista doznam, da se je vdeležil izzivanja pri Sv. Roku neki orožnik, sin že pred vojno dobro znane koteljske nemškutarske družine. Tudi on je našel, kar je iskal. Sram nas je, da imamo take orožnike, ki jedo naš kruh, družijo se pa z nemškutarsko druhalijo. Čudno se nam zdi, kako ga je mogla oblast uvrstiti med naše orožnike, ko vendar vsak otrok pozna njega in njeg. razupite sorodnike. Napeli bomo vse moči, da se taki ljudje iz naše vojske odstranijo.

Iz Slovenjgradca. Dne 3. septembra 1921 ob 20. uri se je vršil v prostorih narodne čitalnice občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice. Delegat pokrajinskega odbora je v lepem govoru označil pomen podružnice, opisal delo, ki ga je že doslej izvršila Jugoslovanska Matica in nam začrtal smer-nice, v katerih naj dela podružnica. Nato se je izvolil naslednji odbor: Predsednik: župnik Alojzij Čížek, tajnik: sodnik Milan Tominec, blagajnik: davčni upravitelj Karol Gabron, odborniki: sodnega svetnika soproga Josipina Romoldova, odvetnik dr. Ferdo Pirnat, davčni oficijal Alfonz Debelak, namestniki: učiteljica Alojzija Arnečičeva, trgovec Ivan Rojnik, primarij dr. Vinko Železnikar. Upajmo, da bo novi odbor z vso vnemo delal nato, da podružnici ne bo pridobival samo plačujočih članov, marveč zanesel v zadnjo vas tega obmejnega okoliša misel, da smo ujedinjeni v svobodni Jugoslaviji in da je še mnogo naših rojakov na Koroškem, v Primorju, Istri in Dalmaciji, ki še vedno ječe pod tujim gospodstvom in hrepeneče gledajo za nami svobodnimi, od katerih pričakujejo rešitve.

V Št. Jurju ob j. ž. je umrl Valentin Povalej, oče fin. ravnatelja dr. Povaleja v Mariboru.

Narodno zdravje.

Za sistematičen boj proti tuberkulozi se je izrekel jugoslov. zdravniški kongres v Ljubljani. Sprejel je resolucijo z zahtevo, da ministerstvo za zdravje osnuje jugoslov. centralni komite za pobijanje tuberkuloze v enem izmed vseučiliških mest ter s podporo v vseh večjih krajih. Jetika zahteva tudi v Sloveniji znatne žrtve (nad 3000 na leto).

Zakon kraljevine SHS o zaščiti javne varnosti in reda v državi.

Člen I.

Za hudodelstvo v zmislu kazenskega zakonika se smatrajo tudi ta-le dejanja:

1. pisanje, izdajanje, tiskanje, razširjanje: knjig, časopisov, plakatov ali objav, ki merijo na to, da se kdo naščuva na nasilje zoper državna oblastva, določena z ustavo, ali vobče da se ogroža javni mir ali spravlja v nevarnost javni red. To velja tudi za vsako pismo ali ustmeno komunistično ali anarhistično propagando ali nagovarjanje drugih, da je treba izpremeniti politični ali ekonomski red v državi s hudodelstvom, nasiljem ali s kakoršnimkoli terorizmom;

2. organiziranje, podpiranje združenj ali pristop k takim združenjem, ki imajo

za namen propagando komunizma, anarhizma, terorizma ali pripravo ali izvršitev umorov ali nelegalno in neparlamentarno prilaščanje oblasti kakor sploh vse, kar je navedeno v prvi točki;

3. dajanje v najem ali odstopanje zgradb ali prostorov v kakoršnikoli obliki za zbiranje oseb, ki bi jim bil namen, pripravljati ali delati za ustvaritev česa izmed onega, kar je razloženo v gorenjih dveh točkah, ako je oni, ki je odstopil zgradbo ali prostore, vedel, za kaj se bodo uporabljali;

4. organiziranje, združevanje ali propaganda, ki meri na to, da se povzroči vojaška pobuna, zmeda ali nezadovoljnost med vojaki ali da se civilisti ali vojaki ne odzivljejo svojim vojaškim dolžnostim ali da se ovira, obtežuje ali omejuje proizvajanje, popraviljanje ali prenašanje vojaškega materiala ali zalaganje vojske z njenimi potrebščinami kakor sploh vsaka propaganda zoper ustanovo vojske, nadalje vsaka priprava, vsak poizkus ali vsaka izvršitev, da bi se porušili ali uničili objekti, ki služijo javnemu prometu, javnim instalacijam in potrebam;

5. stopanje v zvezo z osebo ali z družbo v inozemstvu zato, da bi se dobila od tod pomoč zaradi priprave za revolucijo ali nasilno izpremembo sedanjega političnega stanja v državi ali česa drugega, določenega v prejšnjih točkah, kakor tudi vsako podpiranje inozemskega lista ali inozemske družbe po kom z ozemlja naše kraljevine, če dela ta oseba ali ta družba zoper ustroj, red ali javni mir naše države;

6. proizvajanje ali zbiranje orožja, orodja, priprav ali razstrelj zaradi kateregakoli izmed zgoraj omenjenih namenov kakor tudi vsako prikrivanje teh predmetov;

7. priprava, poizkus ali izvršitev umora oblastvenega organa ali politične osebe;

Člen II.

Kdor učini katerokoli izmed kaznivih dejanj, razloženih v členu I. tega zakona, se kaznuje s smrtjo ali z robijo do 20 let. Predmeti kaznivega dejanja se zaplenjajo.

Oni, ki vedo, da se pripravljajo hudodelstva, razložena v členu I., pa o tem pravočasno ne obvestijo državnega oblastva, se kaznujejo z robijo do 20 let.

Da se hitreje in lažje ugotovi kaznivo dejanje, je pristojnim oblastvom dovoljeno, vršiti pretres tudi ponoči, ako to zahteva nujna potreba.

Člen III.

Državno politično oblastvo zahteva od najbližjega komandanta vojsko, da se vzdrži javna varnost, kadarkoli se pokaže, da v konkretnem težjem primeru za to ne zadoščajo njegovi organi za osebno in imovinsko varnost.

Natančnejša določila o tem, kako se uporablja vojska, izda ministrski svet.

Člen IV.

Ako se v občini ali okraj pošlje vojska vsled ogrožene varnosti, mora prebivalstvo te občine, odnosno tega kraja, iz svojih sredstev, vsaka hiša po svojem imovinskem stanju, vojsko hraniti in jo zalagati s potrebščinami. Potrebščine pobira ob vodstvu in nadzoru državnega in policijskega oblastva občinsko oblastvo ter jih v skupnem znesku redno in pravočasno oddaja vojaškemu oblastvu.

Tudi drugi stroški, ki bi jih imela država zaradi te uporabe vojske, zadevajo prebivalstvo, toda ako se red hitro povrne, naj se prebivalstvo oprosti povračila teh stroškov in ti naj zadenejo državno blagajno; tudi naj se prebivalstvu vrne ono, kar je dalo za vojsko.

Oni, ki bi bili za dejanje, s katerim je bila izzvana uporaba vojske, obsojeni na kazen, morajo prebivalstvu in državi povrniti izdatke za uporabo vojske.

Člen V.

Na zahtevo ministra za notranje zadeve dovoli minister za vojno in mornarico, da preidi potrebno število vojakov v orožniško službo, in tam odsluži svoj rok. (Dale prih.)

Narodno gospodarstvo.

Občinski agrarni odbori.

Ministrstvo za agrarno reformo je razpustilo vse občinske agrarne odbore in naredilo, da se izvedejo nove volitve. Do konstituiranja novih odborov delujejo še stari odbori. Volitve se bo-

do vršile ne samo v občinah, katere so že lani volile občinske agrarne odbore, ampak tudi po onih, katere sedaj priglasi svojo interesiranost pri izvedbi agrarne reforme. Naravno je, da morejo biti interesirane samo one občine, v katerih območju ali neposredni bližini je veleposestvo. To izjavo interesiranosti izdaja občinski urad; ista vsebuje poleg imena interesirane občine in veleposestva, nevedenega z imenom lastnika, na katerem je interesirana, na kraiko tudi razloge, na katere opira svojo neposredno interesiranost. Izjava interesiranosti naj se pošlje agrarni direkciji v Ljubljani; pošlje pa naj se le v slučaju, če ni bila dosedaj interesiranost prijavljena, oziroma odbor izvoljen. Ta prijava je velikega pomena in neobhodno potrebna za konstituiranje občinskih agrarnih odborov. Brez te izjave se ne more vpoštevati prošnja kateregakoli posameznega interesenta. Dovolilo se je lani, da nekateri občinski uradi oziroma njihovih županov, četudi so bile občine interesirane, niso priglasili interesiranosti. Krivda leži v tem, da si niso bili vsi županov svesti velike važnosti občinskih agrarnih odborov, oziroma da niso — hote ali nehote — vršili iz posebnih razlogov svoje dolžnosti. Občinarji teh občin niso bili vsled tega sodeložni dobrot agrarne reforme. Pojedini občinarji so sicer pozneje reklamirali, ali njih reklamacij ni bilo mogoče vpoštevati, ker je samo občinski urad legitimiran, da prijavi interesiranost. Radi tega se priporoča občinarjem, da v interesiranih občinah kontrolirajo občinske urade oziroma župane, da-li so se priglasili za agrarno reformo.

Ko pridejo izjave interesiranih občin, katere se lani niso priglasile, se odredijo takoj volitve za občinske agrarne odbore.

Ljubljanski velesej je obiskalo zavsem 121.000 ljudi. Kupcij se je sklenilo na sejmu za 600 milijonov kron.

Dobava drv za ravnateljstvo državnih železnic v Subotici. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici naznanja, da se bo vršila 30. septembra t. l. druga pis-mena ofertalna licitacija glede dobave 1000 vagonov drv, ker je prva za dan 31. avgusta t. l. razpisana licitacija ostala brez rezultata. Predmetni razpis je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

7 vagonov starega železa in 8 — 10 vagonov železnih ostružkov na prodaj. Direkcija državnih železnic kraljevine SHS v Subotici razpisuje natečaj za prodajo gori imenovanih količin starega železa in železnih ostružkov. Med starim železom vsebujejo dva vagona zgorjeno železo z 10 — 15% oksida. Železni ostružki vsebujejo 15 — 20% oksida. Reflektanti naj vlagajo svoje pravilno taksirane ponudbe pisмено v zaprtih kuvertih in z napisom: »Ponuda na kupovino starega gvozdja k br. 19082/21« najkasneje do 30. septembra t. l. do 12. ure dopoldne pri Ekonomatu Subotičke železniške direkcije v Subotici. Interesentom so pogoji natečaja pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

Za veliki vzorčni semenj v Gradcu razpošilja Messeamt, Graz, Burggasse 13 takoj po pošti potne legitimacije vsakomur, kdor pošlje vnaprej 20 K. Legitimacija upravičuje do 50 %-nega popusta pri vožnjah po železnici.

Svetovna produkcija premoga v letu 1920 je znašala 1300 milijonov ton, ter je skoro dosegla predvojno višino (1342 mil. ton). Dočim pa je pred vojno največ producirala Evropa, jo je nadkrilila sedaj Sev. Amerika z 46% vse svetovne produkcije.

Iz novega trošarinskega zakona. Trošarina na sladkor po 16 K od kg odgovarja prejšnjemu davku, enako trošarina na kavo (8 K) in na kavine nadomestke (2.40 K). Trošarina na riž je nižnja na polovico (80 K za 100 kg). Trošarina na pivo je ista ko doslej (za hl - stopnjo ekstrakta 16 K). Trošarina na vino in vinski mošt znaša od 1. sept. 140 K za hl, v zaprtih steklenicah 2 K od steklenice do 0.7 l. Fina vina (najmanj 15 stopinj alkohola) so obdačena s 24 K za liter. Vino, ki ga vinogradniki prijavijo in uporabijo za domače potrebe, je trošarine prosto. Trošarina na kisle vode in sode je odpravljena.

Izdelovanje šolskih zvezkov je bilo nedavno še v rokah nemške industrije. Po prevratu se je lotila izdelovanja Uči-

teljska tiskarna v Ljubljani, katera je svoj obrat v kratkem času tako povzdignila, da preskrbuje s svojimi izdelki ljudske in srednje šole vse Jugoslavije. Njeni proizvodi so solidno izdelani, vsebujejo dober papir in ovitek in so vsled izbornosti povsod priljubljeni. Cene izdelkov so jako ugodne.

Pravilnik za izvrševanje določil o taksah iz začasnega zakona o trošarini, taksah in pristojbinah priobčuje »Uradni list« št. 104 z dne 30. avg. 1921. Tarife so enotne za vso kraljevino.

Letina koruze. Ministrstvo poljedelstva javlja, da se je vsled zadnjega deževja letina koruze izdatno izboljšala.

Za obrtnike in industrijce. V Osijeku se je sestavila komisija za preskrbo dela delavcem - beguncem iz Baranje. Brezposelnih je še 9 lončarjev, 9 slikarjev, 15 drvarjev, 18 čevljarjev, 57 zidarjev, 34 krojačev, 76 tovarniških delavcev in 4 opankarji. Obrtniki ali industrijci, ki bi potrebovali delavce goriomenjenih strok, naj prijavijo čimprej svojo potrebo in pripravljenost za vzprejem trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, oziroma goriomenjeni komisiji.

Novo tovarno salam ustanavlja industrija mesnih izdelkov v Zaporeščin.

Šest milijonov brezposelnih delavcev je v Zedinjenih državah Sev. Amerike zaradi gospodarske krize, ki je tam nastala.

Nova domača tovarna. Na Grosupljem je ustanovil industriec Šinkovec iz Kranja novo moderno mehanično vrvarno, terilnico in predilnico.

Umetno gnojilo. Tvrdka v Alzaciji »Societa commerciale des Potasses d'Alsace« ki izdeluje umetno gnojilo, je ustanovila posebno zastopništvo za našo državo. Njen sedež je v Parizu: »Etablissements Majobrin 63 Rue Taitbont, Paris IX-eme«. Ta tvrdka bi rada vzpostavila velike zveze z našimi kmetovalci. V to svrhu je pripravljena nuditi kmetijskim zadrugam, katere so pod državno kontrolo in bi mogle dati dovolj garancije, vse mogoče olajšave glede plačilnih pogojev, kakor tudi glede transporta. Tvrdka dobavi naročila franko prva postaja v naši državi.

Plačilni nalogi in prizivni roki. Sestanek gospodarskih korporacij in organizacij se je vršil na poziv trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v zborničnih prostorih dne 1. septembra t. l. Na sestanku, katerega je vodil zbornični tajnik g. dr. Fran Windischer, se je obširno razpravljalo o posledicah, katere morejo nastati za davkoplačevalce v Sloveniji in Dalmaciji vsled odprave plačilnih nalogov ter skrajšanja prizivnih in rekurzivnih rokov v davčnem postopanju. Odposlanci gospodarskih korporacij so sklenili, obrniti se na merodajna mesta ter v utemeljeni prošnji prositi, da se vzpostavi stari pravni položaj glede plačilnih nalogov in prizivnih rokov. Trgovska in obrtna zbornica je prevzela izvršitev storjenih sklepov. Naposled se je razpravljalo o volitvah, ki so razpisane za davčne komisije. Obvladalo je mnenje, da pripada skrb za priprave teh volitev lokalnim organizacijam.

Borza 13. septembra

Zürich: London 21.60, Pariz 41.50, Milan 24.75, Zagreb 2.75, Dunaj 0.52, avstrijske krone 0.45.
Beograd: Valute: franki 410, marke 52.25, leji 52, levi 38.50, avstr. krone 4.30, češke krone 72, devize: Pariz 410, Praga 70, Dunaj 4.08, Berlin 50.40, Solun 270, Milan 241.

Razne vesti.

Velik požar je 11. tm. v Klečah pri Ljubljani devet posestnikov upelil 11 poslopj in jim vse uničil.

Glad v Rusiji in žene sovjetskih mogotcev. Ob največji bedi se širi v Rusiji največje bogastvo. V nekem ruskem morskem kopališču je priredil »elegantni« svet tekmo v — eleganci. Kot najelegantnejša je bila pripoznana žena nekega sovjetskega poslanika, ki v Parizu prosi — pomoči zoper bedo in glad v Rusiji.

Magnet - velikan. V Londonu so napravili te dni poskuse z največjim magnetom sveta. Magnet je namenjen za dviganje potopljenih ladij ter lahko naenkrat dvigne 30 tisoč ton železa. Pri poizkusu so vrgli v morje 2 in pol tone železa, katere je magnet dvignil 36 sežnjev visoko iz morja. Razentega trde, da ima magnet še druge lastnosti, ki bodo v tehniki mnogo koristile.

Poštni ček.
rač. 10.598**Podružnica
Ljubljanske kreditne banke v Celju**Telefon
št. 75 in 76

Dejniška glavnica 50.000.000 kron.

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 45.000.000 kron.

Podružnice

v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

264 50-32

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Registrov. kreditna in stavbna
zadruga z om. zav.
Prešernova ul. 15
Rezervni zaklad 128.000 K.**"LASTNI DOM"**

Rentnino in invalidski davek plača zadruga, ne da bi ga vlagateljem zaračunala.

Sprejema hranilne vloge in jih
obrestuje po
štiri in pol odst. (4 1/2 %)
Hranilne vloge: 2.000.000 KObilen blagoslov. V Castel Franca
di Solto v bližini Florence je porodila
kmetica Ana Abalt te dni svoje 23.
dete. Vsi otroci so živi in zdravi.**Zadnja poročila.**Grško-turški boji v Mali Aziji. —
Turki zopet »zmagujejo«.Angora, 13. sept. S fronte po-
ročajo o vojaškem položaju v Mali
Aziji: V protiofenzivi turških čet na
desnem krilu ste bili dve sovražni bri-
gadi docela razpršeni. Turki so zajeli
mnogo mož in uplenili mnogo pušk in
streliva. Na levem krilu so imele turške
čete po ljutih bojih jako zadovoljive
uspehe. Tudi so zasedli iz treh obramb-
nih črt obstoječe grške postojanke in
uplenili veliko streliva in strojníc, ka-
terih še niso prešteli. Število mrtvih
znaša 200. Turška protiofenziva se
nadavljuje. Turško letalo je opazilo gr-
ško kolono, ki je bežala v popolnem
neredu.**Gornješlezko vprašanje.**Ženeva, 13. sept. V gornje-
šlezkem vprašanju ni pričakovati hitre
rešitve. Svet zveze narodov ima na
razpolago gradivo z nemške in poljske
strani in bo dal po izvedencih na licu
mesta izvesti ugotovitve, ki se nana-
šajo na ves kompleks vprašanj.Potovanje predsednika Masaryka po
državiPraga, 13. sept. Predsednik
češkoslovaške republike nastopi te dni
potovanje po Moravskem in Slezkem.
Spremlja ga minister za zunanje posle
dr. Beneš, ki se zato vrne že ta teden.
Njegova vrnitev ni v zvezi z dogodki
na Zapadnem Ogrskem.**Zahtevajmo v vseh
gostilnah in kavarnah
računske liste CMD!****Izkaz**o zaklanih živalih od 5. 9. do
11. 9. 1921 v mestni klančnici v Celju.

Ime mesarja.	bikov	volov	krav	telic	telet	prašičev
Junger Lud.	—	—	3	—	—	—
Janžek Martin. . . .	—	—	1	1	—	—
Jerič Šimon.	—	2	—	—	—	—
Knes Bernard.	—	—	—	—	—	—
Rebeuscheg Franc. . .	1	3	4	3	11	—
Suppan Ivan.	—	—	—	2	—	—
Zavodnik Andrej. . . .	—	1	—	4	2	—
Senič Franc.	—	—	3	—	1	—
Pavlinec Franc.	—	—	1	1	2	—
Fridrih Ivan.	1	—	1	—	5	—
Voisk Adolf.	—	—	—	4	4	—
Esih Matija.	—	—	—	2	1	—
Lapornik Ivan.	—	—	—	4	—	—
Hohnjec Viktor. . . .	1	—	1	—	4	—
Pungeršek Ivan. . . .	—	1	—	1	1	—
Leskošek Ivan.	—	—	1	2	—	—
Urbančič Adolf. . . .	—	3	6	—	3	—
Zany Viktor.	—	—	6	—	—	—

Opomba:

Knes Bernard zaklal 3 ovce.

Lastnica in izdajateljica:

Zvezna tiskarna v Celju.

Urednik: Vekoslav Spindler.

Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Učenec ali učenkase sprejme. Prednost ima dober risar.
Josip Pelikan, fotograf Celje. 1-1**Iščem službe
ekonoma**na veleposestvu, ali kot pisarniška moč
v trgovskem ali industrijskem podjetju.
Vešč sem kmetijstva, trgovske koreš-
pondence, strojepisja in vseh pisarniš-
kih del. Nastop event. 1. nov. Naslov
974 v upravi. 2-1**Mesarski
učenec**

se takoj sprejme. Zdolšek. Vransko.

**Sprejme se
uradnik**lesne stroke, izvežban in sposo-
ben za potovanja. Franc Čater, Celje.**Hmeljovke**v vsaki množini se takoj kupijo. Oferte
poslati na poštni predal 74. Celje.
1-1**Kovača in kolarja**tako sprejemem. Poslati oferte Celje,
poštni predal 74. 1-1

969 Išče se 1-1

stanovanjeza dijaka 3. gimn. pod strogim nad-
zorstvom. Plača se dobro, eventuelno
tudi v naturalijah. Naslov v upravi.**Podpisani je pripravljen
poučevati (inštruirati)
za prvi dve
latinski šoli**kakor tudi za meščansko ali osnovno
šolo in slovenščino. Ivan ADAMIČ,
nadučitelj v p. Aleksandrova ulica 7.**Radi preselitve**se prodaja kompletna spalna
soba, salonska garnitura,
soba za gospode, medeni lus-
ter, glasovir (Stutzfögel) in dru-
gi različni hišni predmeti. Ljubljanska
970 cesta 23, pritličje desno. 1-1**Učenci in
učenke**se sprejmejo v tovarni »Zlatarka« d. d.
Gledališka ul. 2 preje Fr. Pacchiaffo
864 10-10**Nagrobne
spomenike**iz granita,
svenita,
marmorjain drugega kamena v najmoder-
nejših oblikah in najfinejši izpelj-
vi dobite po najnižjih cenah pri
KAMNOSEŠKI INDUSTRIJSKI DRUŽBI v
Celju.
966 10-2**Naznanilo.**

Cenj. obč. naznanjam, da sem si uredil v svoji lastni hiši v Celju, Breg 14

mizarstvos strojnim obratom. 1-1
Izdeloval bom pohištvo iz mehkega in trdega lesa od navadnega do najfinej-
šega izdelka, kakor mala in večja stavbna in vsa druga v stroko spada-
joča dela. Za solidno, točno ter hitro izvršitev jamčim ter se priporo-
čam z odličnim spoštovanjemIgnac Toplak, mizarstvo s strojnim obratom
Celje, Breg št. 14.

Sprejem tudi več mizarških pomočnikov.

Zvezna tiskarna v Celjuje na novo urejena in izpopol-
njena z najmodernejšimi črkami in stroji
ter je vsled tega v stanu vsako v stroko spadajoče delo
najhitreje in strogo po strokovnih pravilih izgotoviti.Izdeluje vse tiskovine kakor: časopisje, trgovske, šolske in uradniške
tiskovine, knjige, cenike itd. do najumetnejšega barvnega tiska.Najbolje urejena knjigoveznica izvršuje hitro in solidno knjigoveška dela
od najpreprostejših do najfinejših izpeljav.